

Одним з найдавніших та найцікавіших міст України з упевненістю можна назвати місто Чернігів. Перша літописна згадка про Чернігів належить до 907 року. Та численні археологічні дослідження свідчать про те, що територія сучасного міста була заселена ще значно раніше. Вчені кажуть, що на берегах Десни місто з'явилося ще 1300 років тому. Хоча можна припустити, що виникнення Чернігова відноситься до більш пізнього часу, оскільки на Птолемеєвій карті 2 століття нашої ери на місці сучасного Чернігова зазначено місто Сирім.

Є декілька версій походження назви міста. Найцікавіша та найромантичніша – легенда про князя Чорного, який правив на цих землях у X столітті, та його дочку, що звалася Чорна або Цорна. Легенда розповідає: коли про прекрасну князівну почув хазарський Каган, він одразу задумав з нею одружитися. Надіслав до Чернігова сватів з дорогими подарунками, але дівчина відмовилася вийти заміж за ворога свого народу. Каган розгнівався і намагався взяти місто штурмом та заволодіти дівчиною силоміць. Мешканці мужньо відбили атаку ворога. Тоді вороги взяли місто в облогу. Князь Чорний вирішив прорвати облогу поки людських сил, харчів і води в місті було ще достатньо. Та зрадники увірвалися до кімнати дівчини, яка була на найвищому поверсі. Не бажаючи здаватись, князівна викинулася з вікна.

Та правдоподібнішою виглядає версія дослідників. Місто могло отримати свою назву від

імені вождя племені, яке тут жило, чи першого мешканця на ім'я Черніга або Чернега. Деякі історики говорять, що назва Чернігів бере свій початок від лісів, що оточували місто. Вони були дуже густими і здалеку здавались чорними.

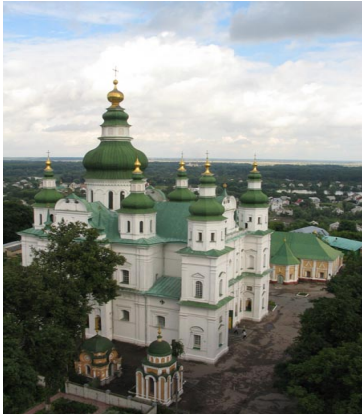
XI століття в історії Чернігова характеризується швидкими темпами зростання міста. У 1024 році Чернігів став стольним градом князя Мстислава. Це позитивно вплинуло на темпи його розвитку. Ця тенденція спостерігається також у роки князювання Святослава Ярославича (1054 – 1073 рр.). У 1054 р був заснований Єлецький монастир, а в 1069 – печерний Іллінський, які стали духовними центрами Чернігово-Сіверської землі.

Найбільшого розквіту місто зазнало в XII – XIII столітті. В цей час населення міста складало близько 40 тисяч мешканців, що дало підстави вважати Чернігів одним з найбільших у тодішній Європі. На відміну від багатьох інших міст України, Чернігів у цей час не зазнав значних потрясінь, що дало можливість розвитку усіх видів ремесел та торгівлі. Жваві торговельні зв'язки місто підтримувало з Візантією, Західною Європою, Скандинавією, країнами далекого Сходу. Та монгольська навала на кілька століть зупинила розвиток міста.

В результаті війни між Литовською і Московською державами, що тривала до 1503 року, Чернігів надовго входить до складу Москви. Місто набуває статусу прикордонного. На підвищеному мисі річки Десна знаходився добре укріплений замок. Він був оточений глибокими ровами та височезними земляними волами. На валах стояли високі дерев'яні стіни і вежі. Всередині укріплень знаходилися адміністративні та житлові споруди, храми, порохові склади. Можливо існував таємний підземний хід до річки Стрижень, через який під час облоги гарнізон отримував запаси води.

У 1623 році польський король Сигізмунд III дає місту Магдебурзьке право. В Чернігові створюється магістрат, запроваджуються земські міські суди, які були рівноправними з київськими. Утворюються два повіти - Чернігівський та Новгород – Сіверський. Магдебурзьке право сприяло розвитку торгівлі та ремесел. Приїжджі купці не мали права продавати свій товар в роздріб, їм дозволялося здавати товар гуртом місцевим продавцям. Від цього місто мало велику користь. Місто очолював війт, якого призначали. Решта членів міського керівництва обиралася.

1648 – 1654 рр відомі в історії України як період національно-визвольної війни під проводом Б.Хмельницького. Основною одиницею управління був полк, поділений на сотні. Так, у 1648 році сформовано чернігівський полк під керівництвом Мартина Небаби. Вся влада в місті фактично належить гетьману, полковнику, сотникові. Та разом з цим в місті присутній і царський воєвода, який завідує верхнім замком та гарнізоном. Міське населення повинно було здійснювати фортечне та інше будівництво, а основою існування жителів міста залишалося сільське господарство.

На початку XVII ст. інженери Ламотт і Деривер склали креслення для нової фортеці. Почалися ремонт та зміцнення старих укріплень. Старе місто мало четверо воріт - Замкові, Київські (Любечські), Прогорілі (Лоевські) та Водяні.

У XIX ст почалося нове розпланування Чернігова. Були знищені вали, більшість будинків у фортеці. Через далеке розташування до кордонів, знесилений в безперервній боротьбі, Чернігів остаточно втратив своє стратегічне й економічне значення.

З 1932 року Чернігів – центр Чернігівської області. З початком індустріалізації в місті виникають нові галузі промисловості. В 1934 році почала працювати фабрика з виробництва музичних інструментів та фабрика первинної обробки вовни.

Друга світова війна завдала чималих збитків місту – Чернігів був майже повністю зруйнований. Знищено всі промислові підприємства, школи, архітектурні пам'ятки. В повоєнні роки почалася активна відбудова міста.

З 1991 року місто Чернігів є центром Чернігівської області незалежної України.